

Haber-Yorum

Dünya Bankası, Orta Asya ve Güney Asya'daki Enerji Projesi İçin Kırgızistan'a 18.3 Milyon Dolar Tahsis Etti

Haber:

Bankanın resmi internet sitesine göre Dünya Bankası, Orta Asya ve Güney Asya'daki Enerji İletimi ve Satışı Projesi için Kırgızistan'a ek olarak 18,3 milyon Dolar tahsis edecek.

Resmi internet sitesinde yer alan bilgilere göre para, 50 yıl süreliğine kredi olarak verilecek. Daha önce Dünya Bankası'nın Kırgızistan'daki Kambar-Ata-1 hidroelektrik santrali projesinin teknik ve ekonomik temelini geliştirmek için 5 milyon Dolar tahsis edeceği ifade edilmişti.

Yorum:

Öncelikle Orta Asya ve Güney Asya Enerji Projesi'nin, Kırgızistan ve Tacikistan'dan Afganistan ve Pakistan'a elektrik ihracatı yönünde yürütülen bir proje olduğunu hatırlatmakta fayda var. Nitekim bunun başlangıç aşaması 2014 yılında birçok uluslararası bağışçı tarafından onaylanmış ve karar 2018 yılı itibarıyla yürürlüğe girmiştir. 2016 yılında Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev Orta Asya ve Güney Asya'da Enerji Projesinin uygulanmasına ilişkin kanunu imzalamıştı; ona göre inşaatın uygulanabilmesi için Kırgızistan'ın Uluslararası Kalkınma Birliği'nden 38,25 milyon Dolar, Avrupa Yatırım Bankası'ndan 70 milyon Euro ve İslam Kalkınma Bankası'ndan da 50 milyon Dolar kredi alınması gerekiyor. Projenin toplam maliyetinin 1,17 milyar Dolar olduğu tahmin ediliyor. Tacikistan, proje kapsamında kendi topraklarında inşa edilmesi planlanan hatların inşaatına 2016 yılında başlamıştır. Kırgızistan'da ise hatların inşaatı Nisan 2021 yılında yeniden canlandırıldı. Bu proje çerçevesinde Kırgızistan'daki enerji şebekesi kompleksi modernize edilecek ve Tacikistan'daki elektrik nakil hatlarına bağlanan toplam 456 km uzunluğundaki yüksek gerilim elektrik nakil hattı (500 kV) inşa edilecektir. Elektrik enerjisi, Tacikistan hattı üzerinden Afganistan ve Pakistan'a gidiyor. Nitekim Kırgızistan'ın projeyi Mart 2025'e kadar tamamlaması gerekiyor.

Uluslararası finans kuruluşları, bu projeye destek vererek bölgeyi Rusya'nın nüfuzundan uzaklaştırmayı hedefliyorlar. Aslında açgözlü büyük ülkelerin Orta Asya'daki nüfuzlarını güçlendirmelerine neden olan bölgede bulunan zenginliklerdir. Örneğin Afganistan'da istikrarın sağlanması ve Taliban Hareketinin ABD liderliğindeki uluslararası politikaya katılması halinde Afganistan, Orta Asya'dan gelen petrol ve maden zenginliklerinin koridoru haline gelecektir. Yani Orta Asya'daki binlerce ton altın ve diğer değerli madenler ile gaz ve petrol rezervleri Afganistan üzerinden taşınacaktır. Dolayısıyla Orta Asya ve Güney Asya'daki enerji projesinin hayata geçirilmesi halinde, Afganistan ve Pakistan'daki doğal kaynakların çıkarılıp Batı'ya taşınması için Kırgızistan ve Tacikistan'dan ihraç edilen elektrik kullanılacaktır.

Orta Asya ve Güney Asya enerji projesi aslında bir Amerikan projesidir. Bu nedenle uluslararası finans kuruluşları, Orta Asya'nın en büyük hidroelektrik santrali haline gelen Rogun Hidroelektrik Santrali'nin inşaatını finanse ediyorlar.

Orta Asya ve Güney Asya Enerji Projesi'nin ana hedefi, Afganistan üzerinden Pakistan'a gönderilen enerjinin büyük bir kısmının bölgedeki doğal kaynakları işleyen ve sömürgeci Batılılara hizmet eden faal fabrika ve laboratuvarlara yönlendirmektir. Böylece bitmiş ürünler gemiler yoluyla Batı'ya taşınacak ve bunlardan elde edilen büyük kârlar yabancı emperyalistlerin cebine gidecektir.

Sonuç olarak sömürgeci Batılı ülkeler, doğal kaynaklara dayalı projeler geliştirmek yoluyla Orta Asya ülkelerini iyi bir şekilde sömürmektedirler. Her ne kadar projeyi bölgenin yararına geliştirdiklerini iddia etseler de bu, Orta ve Güney Asya halklarına bugüne kadar hiçbir fayda sağlamadı ve hiçbir zaman da bir fayda sağlamayacaktır.